

Vijeće
Europske unije

Bruxelles, 29. studenoga 2021.
(OR. en)

14212/21

LIMITE

COPEN 409
JAI 1280
CYBER 305
JAIEX 127
ENFOPOL 461
TELECOM 427
DATAPROTECT 265
EJUSTICE 101
MI 875
CODEC 1520

NAPOMENA

Od:	Predsjedništvo
Za:	Odbor stalnih predstavnika / Vijeće
Predmet:	Uredba o europskom nalogu za dostavljanje i europskom nalogu za čuvanje elektroničkih dokaza – izvješće o napretku

Za delegacije se u Prilogu nalazi izvješće o napretku pregovora o Prijedlogu uredbe o europskom nalogu za dostavljanje i europskom nalogu za čuvanje elektroničkih dokaza.

Uvod

Nadovezujući se na postignuća portugalskog predsjedništva, slovensko predsjedništvo od početka svojeg mandata poduzima znatne napore kako bi ostvarilo napredak u tom predmetu. Uspostava učinkovitog i pouzdanog mehanizma kojim se osiguravaju jasne strukture i zaštitne mjere za pribavljanje elektroničkih dokaza od velike je važnosti za sve dionike, uključujući tijela kaznenog progona, pravosudna tijela, pružatelje usluga i osobe na koje utječu takvi prijenosi, s obzirom na sve veću važnost kiberprostora. To će biti od ključne važnosti i za učinkovitu suradnju s trećim zemljama partnerima Unije.

U tom je smislu 9. srpnja održan četvrti politički trijalog o tom predmetu. Zakonodavci su primili na znanje ostvareni napredak i raspravljali o sadržaju nekih glavnih otvorenih pitanja, ali nisu postigli dogovor. Složili su se da će svoje razmjene mišljenja usmjeriti na sustav obavješćivanja predviđen Nacrtom uredbe zbog njegove ključne uloge u osiguravanju učinkovitosti samog instrumenta i zaštite temeljnih prava. Zakonodavci su se također složili da bi se kompromis o odgovarajućem režimu obavješćivanja mogao postići samo u sklopu šireg paketa koji bi uključivao druga važna pitanja povezana sa sustavom obavješćivanja kao što su pravila o primjeni razloga za odbijanje izvršenja naloga za dostavljanje i njihove posljedice, kao i pravila o informacijama o korisnicima i pravnim lijekovima dostupnima osobi čiji se podaci traže putem naloga za dostavljanje.

Okvir za pregovore s Europskim parlamentom

S obzirom na dogovorenu potrebu za iznalaženjem kompromisnog paketa o režimu obavješćivanja i činjenicu da su zakonodavci imali znatno različita stajališta o relevantnim pitanjima, predsjedništvo se tijekom svojeg mandata usredotočilo na tehničke rasprave s pregovaračkim timom Parlamenta na temelju doprinosa država članica. Radna skupina COPEN redovito se izvješćuje o trenutačnom stanju i pitanjima o kojima se raspravljalo s Parlamentom. Rasprave u okviru COPEN-a omogućile su postizanje konsenzusa unutar Vijeća o pregovaračkim mogućnostima te granicama u okviru šireg paketa o režimu obavješćivanja koje se ne mogu prijeći. Stalnim naporima predsjedništva stoga je znatno ojačano pregovaračko stajalište Vijeća.

Rasprave s Parlamentom odvijale su se u vrlo dobrom ozračju uzajamnog poštovanja i povjerenja te su pregovaračkim timovima omogućile da ostvare znatan napredak u pogledu međusobnog razumijevanja stajališta i definiranja glavnih struktura mogućeg kompromisnog paketa. Međutim, nije bilo moguće postići dogovor o glavnim aspektima predviđenog kompromisnog paketa.

Sadržaj

Glavni izazov u pregovorima povezan je s potrebom za postizanjem ravnoteže između osiguravanja učinkovitog mehanizma za pribavljanje elektroničkih dokaza u kaznenim stvarima s jedne strane i zaštite temeljnih prava osoba čiji se podaci traže s druge strane, uz potpuno poštovanje načela uzajamnog povjerenja. Oba zakonodavca načelno se slažu o toj potrebi. Za uspostavu takve ravnoteže od ključne je važnosti bila rasprava o odgovarajućem sustavu obavješćivanja za različite kategorije podataka i s time usko povezano pitanje razlogâ za odbijanje.

Glavna razlika među zakonodavcima u pogledu obveza obavješćivanja odnosi se na ulogu država uključenih u postupke za naloge za čuvanje ili dostavljanje. Vijeće svoje stajalište temelji na načelu uzajamnog povjerenja i pravilima koja se primjenjuju u kiberprostoru te smatra da bi država izdavateljica trebala imati glavnu odgovornost za osiguravanje pravičnog postupka i zaštitu temeljnih prava svake osobe čiji se podaci traže na temelju naloga. Opći pristup uključuje detaljna pravila o tome. Parlament, međutim, želi državi izvršiteljici dodijeliti znatne ovlasti za nadzor svih naloga upućenih pružatelju usluga koji se nalazi, ili čiji se pravni zastupnik nalazi, na njezinu državnom području.

Za veliku većinu država članica takav je sustav neprihvatljiv. Prvo, globalna obveza obavješćivanja dovela bi do nesavladivog administrativnog opterećenja za državu izvršiteljicu jer bi ta država u praksi vjerojatno trebala procijeniti svaki nalog upućen pružatelju usluga ili njegovu pravnom zastupniku koji se nalazi na njezinu državnom području. Drugo, takav sustav ne bi uzeo u obzir značajke digitalne komunikacije i kiberprostora, koje se znatno razlikuju od tradicionalnih instrumenata uzajamne pravne pomoći. Treće, pravila koja je predložio Parlament mogla bi značiti da bi Uredba u nekim slučajevima bila manje učinkovita od postojećih instrumenata i mjera, kao što su postojeći sustavi dobrovoljne suradnje s pružateljima usluga iz trećih zemalja. Dodana vrijednost Uredbe tada bi bila iznimno ograničena.

Ipak, Vijeće je primilo na znanje zahtjeve Parlamenta i ponudilo određene ustupke, što bi u biti značilo da bi država izvršiteljica imala veće mogućnosti zaštite temeljnih prava dotičnih osoba u određenim okolnostima, uz zaštitu koja im je već osigurana u državi izdavateljici. Međutim, Parlament je te ustupke smatrao nedostatnima.

Ostala otvorena pitanja obuhvaćena okvirnim kompromisnim paketom, za koja je predsjedništvo uvjeren da bi se njihova rješenja u konačnici mogla iznaći u sklopu općeg kompromisa, uključuju:

- popis razloga za odbijanje na koji, uz one koje je predložilo Vijeće, Parlament želi dodati svoje elemente;
- bit prava na pravne lijekove u državi izdavateljici i državi izvršiteljici;
- bit prava osobe da bude obaviještena o tome da je izdan nalog kojim se traže njezini podaci i o dobivenim podacima, posebno u pogledu toga u kojoj će fazi postupka takvo pravo nastati.

Zaključak

Predsjedništvo napominje da je Vijeće ponudilo znatne ustupke Parlamentu s ciljem postizanja dogovora, pri čemu je inzistiralo na nekim glavnim značajkama općeg pristupa, posebno na takozvanom kriteriju boravišta kojim bi se osiguralo da, kada osoba čiji se podaci traže boravi na državnom području države izdavateljice, nije potrebno obavijesti državu izvršiteljicu. Parlament te ustupke zasad ne smatra dostatnim.

Bez obzira na ustupke koje je ponudio Parlament, predsjedništvo smatra da obje strane moraju uložiti dodatne napore kako bi postigle kompromis o tom vrlo važnom predmetu. Međutim, kompromis ne smije biti nauštrb postizanja uravnoteženog i učinkovitog instrumenta jer bi se time znatno ograničila praktična primjena načela uzajamnog povjerenja među državama članicama u tom području. Predsjedništvo procjenjuje da bi to bio slučaj ako bi se određeni prijedlozi Parlamenta uključili u konačan tekst Uredbe.

Ključno je da se Uredba donese i provede u doglednoj budućnosti. Predsjedništvo je uvjeren da će to biti moguće ako zakonodavci nastave ulagati napore kako bi pronašli učinkovita rješenja za sva otvorena pitanja u atmosferi suradnje koja je stvorena tijekom pregovora.
